

Johan ten Berg

Perspectieven voor het maatschappelijk debat

Op 15 december 2021 werd het nieuwe regeerakkoord *Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst* gepresenteerd. De coalitiepartijen willen een sterkere overheid met oog voor de menselijke maat, en de sociale advocatuur wordt versterkt. Nederland moet ook op het gebied van migratie in Europa een voortrekkersrol pakken. Er komt meer aandacht voor het belang van het kind en de expertise bij de beoordeling van asielverzoeken van LHBTI'ers en bekeerlingen wordt versterkt. Dat zijn hoopvolle vooruitzichten.

Er komt meer ruimte voor uitvoeringsinstanties om af te wijken van de regels als de gevolgen voor burgers onevenredig groot zijn. In het vreemdelingenrecht bestaat veel ervaring met hardheidsclausules en discretionaire ruimte. Toch verscheen dit voorjaar de bundel *Ongehoord. Onrecht in het vreemdelingenrecht*, met forse kritiek op de toepassing van de menselijke maat. Of hardheidsclausules en discretionaire bevoegdheden de oplossing zijn voor het ongehoorde onrecht is de vraag, maar het regeerakkoord zwijgt in ieder geval over de herinvoering van de in 2018 afgeschafte discretionaire bevoegdheid.

Juist in het migratierecht komt tot uitdrukking dat het niet eenvoudig is te bepalen wat evenredig is. Immers, liefdadigheid is makkelijk; sociale rechtvaardigheid is veel moeilijker. De gevolgen van een negatieve beslissing over toelating of uitzetting zijn voor de individuele

vreemdeling vrijwel altijd heel groot. Ambtenaren en rechters moeten steeds zoeken naar de balans tussen het individuele belang en dat van de samenleving. Het regeerakkoord benoemt immers ook het behouden en versterken van het draagvlak voor migratie in de samenleving. Juist nu beeldvorming via media en politiek dat draagvlak beïnvloedt, is objectieve informatie van groot belang. *A&MR* draagt bij aan het maatschappelijke debat door verschillende perspectieven aan bod te laten komen.

Komend jaar bieden we in een nieuwe rubriek '*Als ik Stas was*' een podium voor concrete oplossingen voor eenvoudige of zelfs complexe vraagstukken. De vertaling van abstracte kritiek naar concrete instructies voor de uitvoering is immers een grote uitdaging. Hoe borgen we dat ambtenaren en de rechters die hun werk controleren, het overzicht hebben zodat ze gelijke gevallen gelijk behandelen?

Voor het vreemdelingenrecht is de discussie over de gevolgen van een ontwikkeling van een bureaucratische naar een meer responsieve rechtsstaat daarom van groot belang. In het Nederlands Tijdschrift voor Bestuursrecht merkte Lukas van den Berge op: 'Een behandeling zonder aanzien des persoons staat nu eenmaal op gespannen voet met een behandeling met aanzien des persoons en andersom.'^(NTB 2020/132) *A&MR* hoopt ook komend jaar aandacht te besteden aan al die aspecten en nodigt u van harte uit om daar een bijdrage aan te leveren.